

Koncepcia zamerania a podpory výskumu v rezorte kultúry na roky 2016 až 2020

Úvod

Slovenská kultúra je integrálnou súčasťou európskej a svetovej kultúry. Poznanie jej osobitostí je významným príspevkom k trvalo udržateľnému európskemu a svetovému kultúrnemu dedičstvu. Výskumná činnosť v oblasti kultúry je integrálnou súčasťou procesov zachovania národnej kultúrnej identity, ako aj začleňovania národnej kultúry do ďalšieho rozvoja spoločného európskeho kultúrneho priestoru.

Kontinuálne generovanie poznatkov a údajov prispieva k potvrdzovaniu významu kultúry ako jedného zo základných prvkov spoločenského systému, ktorý ovplyvňuje hodnotový rebríček jednotlivých sociálnych skupín spoločnosti a jednotlivcov, kvalitu života a prostredie, v ktorom žijeme. Výskum v oblasti kultúry je nástrojom zabezpečenia trvalej udržateľnosti ochrany kultúrneho dedičstva a využívania jeho potenciálu pre formulovanie stratégií vývoja jednotlivých parciálnych oblastí kultúry. Výsledky výskumnej činnosti sú zdrojom poznania kultúry, jej kvalít aj nedostatkov a umožňujú vzájomné porovnávanie stavu kultúry v rámci európskeho kultúrneho priestoru, ako aj odovzdávanie a preberanie pozitívnych skúseností z iných kultúr a subkultúr.

Koncepcia zamerania a podpory výskumu v rezorte kultúry na roky 2016 až 2020 (ďalej len „koncepcia“) kontinuálne nadväzuje na strategické dokumenty Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“) zamerané na výskumnú činnosť v rezorte kultúry, a to dokumenty za obdobie do roku 2010 a obdobie rokov 2010 až 2015. Cieľom koncepcie je zhodnotenie aktuálneho stavu v oblasti výskumnej činnosti v rezorte kultúry, rekapitulácia priorít a výsledkov realizovaných výskumných projektov v období rokov 2010 až 2015 a formulovanie podporných mechanizmov, priorít a odporúčaní vo vzťahu k výskumnej činnosti v oblasti kultúry na obdobie rokov 2016 až 2020.

1. Poslanie, realizácia, význam a podpora výskumnej činnosti v oblasti kultúry

1.1. Poslanie a realizácia výskumnej činnosti v oblasti kultúry

Poslaním vedeckovýskumnej činnosti v rezorte kultúry je vytváranie poznatkovej a údajovej základne kultúry ako celku a jej jednotlivých parciálnych oblastí, analýza historického vývoja a súčasného stavu kultúry a ich vzájomných súvislostí, riešenie úloh reflektujúcich aktuálne potreby rezortu kultúry, ako aj spoločenskej praxe a úloh vyplývajúcich z prijatých koncepčných a strategických materiálov vlády Slovenskej republiky a MK SR.

Výskum v oblasti kultúry je integrálnou súčasťou činnosti rezortu kultúry. Výskumnú činnosť kontinuálne zabezpečujú a realizujú inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR. Okrem rezortu kultúry výskum v oblasti kultúry realizujú aj inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti iných ústredných orgánov štátnej správy, napr. Slovenské banské múzeum Banská Štiavnica, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, VHÚ - Vojenské historické múzeum Piešťany, Múzejno-dokumentáčne centrum Železníc Slovenskej republiky Bratislava, Lesy SR - Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen, CVTI SR - Múzeum školstva a pedagogiky Bratislava a. i., inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí, napr. Múzeum mesta Bratislavy a Galéria mesta Bratislavy a vyšších územných celkov. Neoddeliteľnou súčasťou výskumu v oblasti kultúry je výskum realizovaný na univerzitnej pôde, ústavmi Slovenskej akadémie vied a inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

1.2. Význam a podpora výskumu v rezorte kultúry

Oproti minulosti sú význam a podpora výskumu v oblasti kultúry po prvý krát v roku 2014 deklarované a definované v strategických materiáloch MK SR.

Zásadné ciele podpory výskumu v rezorte kultúry stanovuje **Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 až 2020 (schválený vládou Slovenskej republiky v máji 2014), ktoré určuje smerovanie, úrovne, posilnenie personálneho a finančného zabezpečenia výskumu v oblasti kultúry**. Strategické smerovanie podpory výskumu je podporené definovaním konkrétnych strategických úloh pre oblasť podpory výskumnej činnosti a výskumných projektov v stanovených obdobiach až do roku 2020 s potrebným finančným krytím nákladov nevyhnutných na ich zabezpečenie.

Strategická téma Systematická podpora výskumu v oblasti kultúry definuje niekoľko základných úrovní podpory výskumu, medzi ktorými sú:

- systematické monitorovanie kultúry a jej parciálnych oblastí,
- mapovanie a analýza vývojových trendov v kultúre,
- dlhodobé skúmanie vybraných javov v jednotlivých parciálnych oblastiach kultúry,
- kriticko-reflexívne skúmanie umeleckých obsahov,
- vytváranie jednotného systému údajov o kultúre, ich analýza a pravidelné vyhodnocovanie pre potreby riadiacej praxe,
- definovanie zodpovednosti rezortných inštitúcií za jednotlivé oblasti výskumu,
- kontinuálne zabezpečenie odborných personálnych kapacít a zabezpečenie financovania výskumnej činnosti.

Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 až 2020 okrem samotnej prípravy tejto koncepcie vymedzuje nasledujúce priority a opatrenia zabezpečujúce podporu výskumu a výskumnej činnosti v oblasti kultúry:

- **podpora základného a aplikovaného výskumu v oblasti kultúry**
  - zrealizovať audit inštitúcií v oblasti kultúry, ktoré vykonávajú vedeckovýskumnú činnosť a zhodnotiť ich výskumné aktivity s dôrazom na aktuálnosť a spoločenskú efektívnosť riešených úloh,
  - iniciovať zmeny pri posudzovaní a hodnotení merateľných ukazovateľov pri akreditácii výskumu v humanitných disciplínach,
- **vytvorenie systému koordinácie výskumných aktivít v oblasti kultúry**
  - nanovo definovať práva a povinnosti orgánov štátnej správy a nimi zriadených organizácií pri koordinácii výskumných aktivít v oblasti kultúry s dôrazom na využitie inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR na koordináciu, monitorovanie a šírenie informácií o vedeckovýskumných aktivitách,
  - vytvoriť jednotnú databázu výskumných aktivít v oblasti kultúry a zabezpečiť jej prepojenosť na iné informačné systémy o vede a výskume na Slovensku,
  - vytvoriť a sprístupniť databázu vydaných osvedčení a oprávnení na vykonávanie pamiatkového výskumu pre potreby voľného pohybu odborníkov na trhu práce,
- **zabezpečenie potrebných kapacít na realizáciu výskumných aktivít**
  - vytvoriť nové mechanizmy na podporu vedy a výskumu,
  - zabezpečiť kontinuálne vzdelávanie v oblasti výskumu v kultúre.

Uvedené priority a opatrenia smerujúce k podpore výskumu v oblasti kultúry reflektujú aj princípy z materiálu schváleného vládou Slovenskej republiky „Poznatkami k prosperite - Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)“ a jeho základnú premisu „strategicky riadiť a koncentrovať disponibilné zdroje s cieľom trvalej udržateľnosti kultúry, kultúrneho dedičstva a umenia a ich využiteľnosti pre rozvoj Slovenska a Európskej únie ako celku pri rešpektovaní princípu partnerstva, komplexnosti, participatívnej prípravy a hodnotenia a využitia dosiahnutých výsledkov v čo najväčšom okruhu jeho priamych i nepriamych účastníkov“.

Nevyhnutnosť podpory a zabezpečenia výskumu v oblasti kultúry vyplýva aj zo stanovených priorít a úloh vyplývajúcich z materiálu MK SR **Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike (schválený vládou Slovenskej republiky v máji 2014), ktoré**

rámčovo mapuje kultúrne a kreatívne sektory a vymedzuje základné východiská rozvoja kreatívneho priemyslu.

Kultúra a kreativita sa významnou mierou podieľajú na zvyšovaní kvality života, kultivácii spoločenského prostredia a životného priestoru aj verejného života, podnecujú inováciu hodnotových systémov. Podpora kultúry a kreativity je jedným z faktorov dosahovania komplexného vývoja a rozvoja spoločnosti. Jedným zo základných východísk stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu je aj vytvorenie údajovej základne kreatívneho priemyslu, nakoľko otázka dostupnosti údajov je kľúčová z pohľadu možnosti poznania stavu a vývoja akéhokoľvek sektora ekonomiky či spoločnosti. V kreatívnom priemysle to platí o to viac, že na Slovensku v súčasnosti dostupné údaje do značnej miery chýbajú.

Z tohto dôvodu materiál stanovuje pre rezort kultúry strategickú úlohu **mapovanie odvetví kreatívneho priemyslu a súvisiacich oblastí**. Pod mapovaním kreatívneho priemyslu, ktorého imanentnou súčasťou je oblasť kultúry, sa rozumie podrobné skúmanie jednotlivých odvetví, ich stavu, zúčastnených subjektov, vnútorných a vonkajších súvislostí a ich vzájomných vzťahov, cyklu tovarov a služieb v rámci odvetví, ekonomických a sociálnych ukazovateľov, ako aj problémov a prekážok rozvoja a možných riešení vo vzťahu k podpore potenciálu jednotlivých oblastí. Komplexné zmapovanie kreatívneho priemyslu je náročnou výskumnou úlohou, ktorá si vyžaduje podrobný a kontinuálny výskum, podporený aktuálnymi strategickými krokmi. Výsledky výskumu by mali byť zdrojom pre identifikáciu potenciálu a tvorbu verejných politík. Vzhľadom na možnú meniacu sa situáciu vo väčšine oblastí alebo odvetví a na poddimenzovaný stav verejných politík vo vzťahu k mnohým z nich je nevyhnutné upraviť aj spôsob a štruktúru zberu štatistických a kvantitatívnych údajov o kultúre a kreatívnom priemysle, ktoré umožnia sledovať, analyzovať a predkladať trendy ich vývoja.

2. Zameranie výskumnej činnosti v rezorte kultúry

Štruktúra zamerania výskumnej činnosti v rezorte kultúry kopíruje štruktúru základného členenia kultúry na jednotlivé parciálne oblasti. Výskumnú činnosť je možné podľa základného výskumného predmetu odvodeného od typu parciálnej oblasti kultúry rozdeliť do niekoľkých skupín, a to na výskumnú činnosť zameranú na:

- oblasť hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva zahŕňajúca ochranu pamiatok, zbierkové fondy, historické knižničné fondy a tradičnú ľudovú kultúru,
- oblasť umenia a audiovizuálneho priemyslu,
- oblasť sociologických a ekonomických aspektov kultúry,
- oblasti slnečnej fyziky, medziplanetárnej hmoty, premenných hviezd a. i.

Výskumná činnosť v oblasti hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva

Oblasť ochrany pamiatok

Výskumná činnosť v oblasti ochrany pamiatok je zameraná na základný pamiatkový výskum pamiatkového fondu celého územia Slovenskej republiky, vrátane bibliografického a archívneho výskumu, archeologického výskumu, architektonicko-historického, umelecko-historického a urbanisticko-historického výskumu.

Oblasť zbierkových fondov a historických knižničných fondov

Múzeá

Výskumná činnosť je zameraná na múzejnú dokumentáciu vývoja prírody, spoločnosti, vedy, kultúry a umenia na území Slovenska, vývoja slovenského národa a etnických spoločenstiev, ktoré žili a žijú na Slovensku, Slovákov žijúcich v zahraničí, múzejnú dokumentáciu vývoja vedy, výroby a techniky v Slovenskej republike a podiel Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky. Zameraná je aj na históriu slovenskej spoločnosti v rokoch 1938 až 1945 s dôrazom na dokumentáciu protifašistického a národnooslobodzovacieho boja a Slovenského národného povstania, dokumentáciu povojnových súdnych procesov, rehabilitácie povstalcov a súčasné prejavy neofašizmu, rasovej neznášanlivosti a intolerancie. Súčasťou vedeckovýskumnej činnosti je vedecké zhodnocovanie zbierkových predmetov z pohľadu historického, umeleckého a kultúrneho, ale aj

skúmanie postupov a metód pri odbornom ošetrovaní zbierkových predmetov a zbierkových fondov múzeí.

Knižnice

Výskumná činnosť je zameraná na výskum dokumentov na všetkých druhoch nosičov, výskum dejín knižnej kultúry, skúmanie historických knižných dokumentov a fondov, výskumnú činnosť v oblasti záchrany fondov starých a vzácných tlačí, výskum literárnej a hudobnej histórie, života a diela významných slovenských národných dejateľov. Súčasťou výskumnej činnosti je vedecké skúmanie zbierkových predmetov súvisiacich so slovenskou národnou kultúrou a vzdelanosťou od najstarších čias po súčasnosť, a to s osobitným zreteľom na vývoj slovenskej literatúry a knižnej grafiky.

Galérie

Výskumná činnosť je zameraná na nadobúdanie zbierkových predmetov a systematické kreovanie zbierok, ich vedecké spracovanie a na skúmanie špecifik a kontextu dejín výtvarného umenia a výtvarnej kultúry, vrátane skúmania procesov reštaurovania diel výtvarného umenia a viacerých ďalších tém súvisiacich s ochranou, dokumentáciou a sprístupňovaním výtvarného umenia.

Tradičná ľudová kultúra

Výskumná činnosť je zameraná na dokumentovanie, ochraňovanie, skúmanie, odborné spracovávanie, využívanie a sprístupňovanie hmotných pamiatok a dokumentačných materiálov vzťahujúcich sa k výtvarnému prejavu ľudu, ľudovému umeniu a remeslám, aj domácej špecializovanej výrobe, ale aj na výskum osobností v oblasti ľudovej umeleckej výroby a monitorovanie jednotlivých výrobcov a výrobných postupov.

Oblasť umenia a audiovizuálneho priemyslu

Divadlá

Výskumná činnosť v oblasti divadiel je zameraná na systematickú analýzu divadelnej činnosti na Slovensku, na históriu a teóriu, metodológiu, terminológiu, tendencie a aktuálny stav v slovenskom divadelníctve, vrátane tvorby komplexnej databázy osobností, divadiel, súborov, inscenácií a podujatí slovenských profesionálnych divadiel od roku 1920.

Audiovizia

Výskumná činnosť je zameraná na kinematografiu a audioviziu, vyhľadávanie, sústreďovanie, analyzovanie a vyhodnocovanie historických materiálov z oblasti slovenskej kinematografie, filmových diel a osobností, vrátane digitalizácie audiovizuálneho dedičstva, ďalej na oblasť audiovizuálnej teórie a filmovej a mediálnej gramotnosti.

Dizajn

Výskumná činnosť vychádza z dlhodobého zámeru systematizovať a rozšíriť výskumné a vývojové aktivity smerom k vytváraniu excelentných výskumno-vývojových tímov a projektov, budovať technologickú infraštruktúru pre výskum a vývoj s orientáciou na intenzívne prepojenie s oblasťou kreatívneho priemyslu. Významnou súčasťou výskumu je systematické zhromažďovanie, ochraňovanie, odborné spracovanie a sprístupňovanie predmetov kultúrnej hodnoty z oblasti dizajnu, úžitkového umenia, architektúry a súvisiacich disciplín so zreteľom na územie Slovenskej republiky a Strednej Európy.

Výskum sociologických a ekonomických aspektov kultúry

Výskumná činnosť je zameraná na systematický a kontinuálny výskum kultúry a jej jednotlivých parciálnych oblastí, na výskum kultúry ako súčasť spoločenského systému vrátane mapovania a analýzy vývojových trendov v kultúre a aktuálnych problémov v oblasti kultúry, ale aj na sociologický výskum vyplývajúci z aktuálnej spoločenskej požiadavky a z prijatých koncepčných a strategických materiálov rezortu kultúry. Súčasťou výskumnej činnosti je realizácia kontinuálneho sociologického výskumu percepcie kultúry a kultúrnej spotreby v rámci Slovenskej republiky na reprezentatívnej vzorke obyvateľov vrátane analýzy vývojových trendov v oblasti výdavkov obyvateľov na kultúru, ktorého súčasťou je aj výskum spotreby kultúry maloletých vekovej skupiny 10 a 14 rokov. Čiastkové výskumné projekty sú orientované na médiá a ich obsahovú ponuku, využívanie internetu vrátane online a digitálneho prostredia v súvislosti s percepciou a potrebou kultúry, na kultúrno-osvetovú činnosť, miestnu a regionálnu kultúru, a podľa aktuálnej požiadavky aj

na špecifické témy týkajúce sa napr. cirkví a náboženských spoločností. Výskum ekonomických aspektov kultúry je zameraný na vyhodnocovanie a analýzu dlhodobých trendov a štrukturálnych zmien v oblasti financovania kultúry, financovanie kultúry v Slovenskej republike z verejných zdrojov, financovanie miestnej a regionálnej kultúry z rozpočtov samospráv, ale aj na ekonomický potenciál kultúry ako subsystému kreatívneho priemyslu.

Výskum realizovaný hviezdárňami a astronomickými zariadeniami

Výskum je zameraný na pozorovateľskú činnosť v oblasti slnečnej fyziky, medziplanetárnej hmoty, premenných hviezdach príp. iných odborov.

Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry, satelitný účet kultúry

Osobitný význam pre rezort kultúry, ako aj samotnú výskumnú činnosť má **realizácia štátneho štatistického zisťovania v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov**. Každoročný zber údajov za oblasť kultúry umožňuje tvorbu primárnej komplexnej databázy kvantitatívnych ukazovateľov za jednotlivé parciálne oblasti kultúry ako jedného zo zdrojov pre výskum kultúry. Od roku 2014 je realizovaný audit štátneho štatistického zisťovania a jedným z jeho cieľov je úprava rozsahu a štruktúry získavaných údajov v nadväznosti na tvorbu satelitného účtu kultúry, resp. kreatívneho priemyslu. Tvorba satelitného účtu kultúry pre rezort kultúry vyplynula z materiálu Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike.

Cieľom tvorby satelitného účtu je vyčísliť, aký je podiel ekonomických prínosov jednotlivých odvetví generovaných kultúrou a kreatívnym priemyslom pre tvorbu HDP, pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj investícií. Kultúra a kreatívny priemysel nie sú ekonomicky ani štatisticky uzatvoreným odvetvím, ani samostatnou ekonomickou aktivitou, ale súhrnom rôznych činností a aktivít. V mnohých prípadoch sú naviazané na iné hospodárske odvetvia (doprava, ubytovanie a stravovanie, prenájom vozidiel, predaj pohonných hmôt, telekomunikačné služby, sprievodcovské služby, poistenie, poštové služby, obchod a. i.).

Význam satelitného účtu je najmä v tom, že:

- poskytuje údaje o kultúre a kreatívnom priemysle vychádzajúce zo systému národného účtovníctva,
- poskytuje vládnom orgánom pohľad na kultúru a kreatívny priemysel, na jeho sociálnu funkciu, na jeho vplyvy a ich dôsledky na národnú ekonomiku,
- poskytuje informácie o zamestnanosti vyvolané kultúrou a kreatívnym priemyslom,
- poskytuje sústavu porovnateľných medzinárodných účtov a umožňuje stanoviť pridanú hodnotu kultúry a kreatívneho priemyslu v rámci jednotne definovaného koherentného systému,
- ponúka vhodný rámec pre tvorbu analytických modelov pri zmenách vo vstupoch ponuky a dopytu v kultúre a kreatívnom priemysle,
- indikuje údaje o rozsahu kapitálových investícií do kultúry a kreatívneho priemyslu a ich základnom imaní.

Prostredníctvom satelitného účtu môžu byť k dispozícii komplexné informácie a údaje týkajúce sa celej oblasti kultúry aj kreatívneho priemyslu, ktoré vypovedajú o ich význame v systéme spoločnosti. Tieto komplexné informácie a údaje môžu byť nenahraditeľným zdrojom pre výskumnú činnosť a sekundárnu analýzu pri riešení špecifických výskumných projektoch.

3. Inštitucionálne zabezpečenie výskumu v rezorte kultúry

Z celkového počtu 29 inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR vedeckovýskumnú resp. výskumnú činnosť v širšom alebo užšom rozsahu realizuje 17 inštitúcií. Výskumnú činnosť tieto inštitúcie realizujú na základe osobitného právneho predpisu alebo zriaďovacej listiny. V rezorte kultúry nie je zriadená žiadna inštitúcia so zameraním výlučne na výskum a vývoj, ktorá by mala štatút samostatnej výskumnej inštitúcie.

Ťažiskom výskumnej činnosti inštitúcií je riešenie úloh, ktoré vychádzajú z ich profilácie a špecifického zamerania, a ktoré sú konkretizované v pláne ich hlavných úloh. Zameranie výskumnej činnosti, plánovanie výskumných projektov a úloh je v kompetencii jednotlivých inštitúcií, špecifikom sú výskumné projekty vyplývajúce z aktuálnych strategických dokumentov MK SR.

Realizácia výskumnej činnosti je podriadená finančným, personálnym a odborným kapacitám inštitúcií, obmedzujúcim faktorom môžu byť v prípade niektorých výskumných projektov najmä finančné možnosti týchto inštitúcií. Financovanie výskumnej činnosti v rezorte kultúry nie je zabezpečované účelovo a osobitne, ale alikvótnou časťou rozpočtu inštitúcie na jej hlavnú činnosť, v osobitných prípadoch finančnými prostriedkami poskytnutými MK SR účelovo v aktuálnom kalendárnom roku na výskumný projekt zaradený do kategórie prioritných projektov. Financovanie výskumu je zabezpečované aj z mimorozpočtových zdrojov, nie však na požadovanej alebo očakávanej úrovni.

Oblasť ochrany pamiatok

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (PÚ SR)

PÚ SR je špecializovaným orgánom štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu Slovenska, rieši a koordinuje odborné a výskumné úlohy a rozpracúva teóriu a metodológiu ochrany pamiatkového fondu, zabezpečuje rozvoj teórie a metodológie reštaurovania, buduje študijné, vývojové, reštaurátorské a analyticko-technologické pracovisko a laboratóriá, vypracúva a vydáva zásady ochrany pamiatkových území, vypracúva podklady súvisiace s obstarávaním územnoplánovacej dokumentácie pre príslušné orgány štátnej správy a územnej samosprávy, spolupracuje s nimi v procese spracovania prípravnej, projektovej a reštaurátorskej dokumentácie na záchranu, obnovu a využitie kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk. PÚ SR sa zameriava na základný pamiatkový výskum pamiatkového fondu celého územia Slovenskej republiky, vrátane bibliografického a archívneho výskumu.

PÚ SR sa podieľa aj na medzinárodných projektoch ochrany a obnovy kultúrnych pamiatok a pamiatkových území a spolupracuje s medzinárodnými organizáciami a partnerskými inštitúciami v zahraničí. Na základe dohody spolupracuje s Národným pamiatkovým ústavom Praha, Forster Gyula Nemzeti Örökségtudományi és Vagyongazdálkodási Központ, Budapešť a Narodowym instytutem Dziedzictwa, Varšava. PÚ SR má zmluvu o spolupráci s Mestským ústavom ochrany pamiatok, Filozofickou fakultou UK Bratislava, Katedrou dejín výtvarného umenia, Múzeom mesta Bratislava, Vysokou školou výtvarných umení Bratislava a Hudobným centrom. Pri jednotlivých projektoch spolupracoval alebo spolupracuje s viacerými inštitúciami doma i v zahraničí, napr. SAV, Slovenskou národnou knižnicou v Martine, Slovenským národným archívom, pamiatkovým úradom Nórska - "Riksantikvaren", Národným technickým múzeom v Prahe, Archeologickým ústavom Akademie věd Českej republiky Praha a i.

Oblasť zbierkových fondov a historických knižničných fondov

Slovenské národné múzeum (SNM)

Vedeckovýskumná činnosť je zameraná na múzejnú dokumentáciu vývoja prírody a spoločnosti, vedy, kultúry a umenia na území Slovenska, vývoja slovenského národa a etnických spoločenstiev, ktoré žili a žijú na Slovensku a aj Slovákov žijúcich v zahraničí. Vedeckovýskumnú činnosť uskutočňuje ako primárny múzejný výskum zameraný na získavanie nových zbierkových predmetov s cieľom rozširovania zbierkového fondu a dokumentovanie nálezových okolností pri nadobúdaní zbierkových predmetov. Druhou oblasťou vedeckovýskumnej činnosti je vedecké zhodnocovanie zbierkových predmetov z pohľadu historického, umeleckého a kultúrneho v súvislosti s ich vznikom, výrobou, používaním a aj využitím v múzeu. SNM zároveň plní funkciu koordinačného, metodického, odborného-poradenského, štatistického, vzdelávacieho a informačného centra pre celú oblasť múzejníctva v Slovenskej republike, čo vytvára predpoklad pre lepšie a efektívnejšie riešenie regionálneho a aj nadregionálneho výskumu a jeho multidisciplinaritu.

SNM uzavrelo Zmluvu o spolupráci a Fakultou chemickej a potravinárskej technológie STU zameranú na výskum možností aplikácie nového systému dezinfekcie priestorov a objektov SNM a ošetrovanie a ochranu objektov/zbierkových predmetov z prírodných organických materiálov.

Slovenské technické múzeum v Košiciach (STM)

Vedeckovýskumná činnosť sa zameriava na múzejnú dokumentáciu vývoja vedy, výroby a techniky v Slovenskej republike a podielu Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky. Poznatky nadobudnuté pri vedeckom výskume sú využívané pri nadobúdaní zbierkových predmetov, využití ich vedeckej, historickej a kultúrnej hodnoty pri tvorbe prezentačných výstupov (najmä v expozičnej a výstavnej tvorbe), ako aj pri formovaní a rozvoji nových poznatkov a informácií z oblasti vývoja vedy, techniky, výroby, priemyslu a dopravy ako súčasti vedomostného systému múzea. Vo vybraných prípadoch (vedeckovýskumné úlohy v oblasti technických vied) sa uplatňuje spolupráca s externým prostredím, najmä formou spoluriešiteľstva.

Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici (Múzeum SNP)

Výskum Múzea SNP sa viaže na históriu slovenskej spoločnosti v rokoch 1938 – 1945 s dôrazom na dokumentáciu protifašistického a národnooslobodzovacieho boja a Slovenského národného povstania, dokumentáciu povojnových súdnych procesov, rehabilitáciu povstalcov a súčasné prejavy neofašizmu, rasovej neznášanlivosti a intolerancie.

Múzeum SNP odborne spravuje a dopĺňa o nové poznatky a zbierkové predmety stálu expozíciu Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939 – 1945 umiestnenú v pamätníku SNP v Banskej Bystrici, Slovenskú národnú expozíciu Tragédia slovenských Židov v Štátnom múzeu Auschwitz - Birkenau v Osvienčime v Poľsku, expozíciu na východnom Slovensku v Múzeu Tokajickej tragédie v obci Tokajík, expozíciu represálie nacistov a príslušníkov POHG na Slovensku 1944 – 1945 v Pamätníku Nemecká a skanzen s expozíciou Národná kultúrna pamiatka Kalište.

Múzeum SNP nadväzuje kontakty a spolupracuje s múzeami a organizáciami, ktoré sa zaoberajú výskumom, dokumentáciou a prezentáciou dejín 2. svetovej vojny a protifašistickej, protinacistickej rezistencie v Európe. Predovšetkým v ČR, Poľsku, Ruskej federácii, Rumunsku, Maďarsku, Ukrajine, SRN, Rakúsku, Francúzsku, v Číne a v ďalších krajinách. (Pamätník Terezín, Pamätník Lidice, Múzeum 2. svetovej vojny Gdansk, KT Osvienčim – Birkenau, KT Majdanek, Centrálné múzeum Veľkej vlasteneckej vojny 1941 – 1945 Moskva, Centrálné múzeum ozbrojených síl Moskva, Centrálné múzeum veľkej vlasteneckej vojny Minsk, Slovenské kultúrne inštitúty vo Viedni, Moskve, Paríži, Prahe a Budapešti. HÚ SAV Bratislava, VHÚ Bratislava).

Slovenská národná knižnica (SNK)

Vedeckovýskumná činnosť je zameraná na výskum dokumentov na všetkých druhoch nosičov, skúmanie historických knižných dokumentov a fondov, výskum literárnej a hudobnej histórie, života a diela významných slovenských národných dejateľov, vrátane Slovákov žijúcich v zahraničí, vedecké skúmanie zbierkových predmetov súvisiacich so slovenskou národnou kultúrou a vzdelanosťou od najstarších čias po súčasnosť, s osobitným zreteľom na vývoj slovenskej literatúry a knižnej grafiky.

Partnerom knižnice je Országos Széchényi Könyvtár v Budapešti. Spolupráca sa realizuje napr. v oblasti výskumu dejín knižnej kultúry a historických knižných fondov. Partnermi v oblasti výskumu dokumentov, materiálov, nosičov informácií, knižnej grafiky sú Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave a Slovenská technická univerzita. Spolupráca medzi inštitúciami je zameraná predovšetkým na oblasť výskumu, ochrany a reštaurovania dokumentov kultúrneho dedičstva, edukácie, výmeny informácií v oblasti nových metód reštaurovania, konzervovania a aplikácie nových poznatkov v odbore, podávanie spoločných projektov.

Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB)

Zameriava sa na riešenie celoslovenských vedeckovýskumných úloh z oblasti dejín knižnej kultúry. Participuje na riešení čiastkových úloh výskumnej úlohy Výskum dejín knižnej kultúry a realizácie výskumu v rámci Programu slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie. Partnermi v rámci uvedeného výskumu sú knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR v zmysle plnenia Dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015. Partnermi sú rovnako aj iné inštitúcie (akademické inštitúcie, napr. Katedra knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, katedry histórie a dejín umenia slovenských a zahraničných univerzít, pracoviská ústavov SAV a iné univerzitné pracoviská), s ktorými spolupracuje v prípade výskumu dejín knižnej kultúry, kde sa tento výskum realizuje ako interdisciplinárny výskum s presahom na výskum dejín v iných humanitných odboroch. Táto spolupráca nie je realizovaná prostredníctvom

zmluvných partnerstiev, ale prostredníctvom participácie na spoločných prezentáciách výsledkov – konferencie, publikovanie výsledkov, partnerstvá pri konzultačno-faktografických úlohách, výmenách skúseností a podobne. V prípade participácií na projektoch je typ spolupráce určený typom projektu a opísaný v jednotlivých projektových dokumentáciách.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici (ŠVK BB)

Vedeckovýskumná činnosť knižnice je zameraná na výskum dejín knižnej kultúry, oblasť záchranu fondov starých a vzácných tlačí. Súčasne knižnica rieši čiastkové výskumné úlohy rezortnej výskumnej úlohy Dejiny knižnej kultúry na Slovensku pasportizáciou starých a vzácných tlačí 16. – 19. storočia na území mesta Banská Bystrica. Na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďuje, vedeckými metódami zhodnocuje archívne dokumenty a databázy s orientáciou na literárnu a hudobnú kultúru vrátane ľudových a klasických hudobných nástrojov.

Štátna vedecká knižnica v Košiciach (ŠVK KE)

Základný výskum je zameraný na dejiny knižnej kultúry, slovenskú národnú retrospektívnu bibliografiu, biografický výskum, regionálne dejiny, výskum rozvoja interetnických súvislostí národnej kultúry - rómske etnikum.

ŠVK KE spolupracuje s viacerými inštitúciami (napr. knižnice na území Slovenska - retrospektívne pracoviská a pracoviská starých tlačí: UKB, SNK, ŠVK PO, ŠVK BB, Čaplovičova knižnica..., Arcibiskupský úrad v Košiciach - arcibiskupská knižnica a arcibiskupský archív, Východoslovenské múzeum, Archív mesta Košice, Štátny archív Košice, VKJB v Košiciach, Dejepisný spolok v Košiciach, Katedra histórie UPJŠ, Mestské múzeum v Jelšave, Knižnica Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote, Etnografický ústav SAV, Ústav hudobnej vedy SAV, SNM - Múzeum židovskej kultúry, Inštitút histórie PU..., zahraničné inštitúcie - OSZK Budapešť, Egyetemi könyvtár Budapešť, Mestská knižnica v Sátoralháujhelyi, Maďarská akadémia vied, Katedra maďarskej literatúry ELTE v Budapešti, Maďarský štátny archív v Nyíregyháze, Petőfiho literárne múzeum v Budapešti a pod.).

Štátna vedecká knižnica v Prešove (ŠVK PO)

Knižnica sa zameriava na riešenie výskumných úloh z oblasti dejín knižnej kultúry, spracovávanie historických tlačí a ich sprístupňovanie pri bádani a poznávaní kultúrneho dedičstva. Pri výskume dejín knižnej kultúry participuje na riešení celoslovenských a regionálnych výskumných úloh vrátane spracovania historických tlačí v knižnici a na území mesta a regiónu, v rámci ktorého prebieha riešenie čiastkovej výskumnej úlohy Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska v intenciách Programu slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie.

V oblasti domácej i medzinárodnej spolupráce je realizovaná spolupráca v oblasti výmeny dokumentov. Vzťahy a kontakty so súčasnými, ale aj budúcimi zahraničnými partnermi sa predpokladajú okrem rozvoja, trendov v oblasti knihovníctva a digitalizácie aj v oblastiach (retrospektívnej) bibliografie, slavistiky, karpatickej, ukrajinských, romistiky, výskumu a spracovania historických tlačí. V oblasti organizovania odborných podujatí a konferencií, prezentácií spolupracuje s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov – Prešov, Občianskym združením Kultúrne fórum, Zväzom Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky, Ruským klubom – 1923, Spolkom ukrajinských spisovateľov na Slovensku a. i.

Slovenská národná galéria (SNG)

Poslaním SNG je systematické zhromažďovanie, odborné spracovávanie, ochrana, dokumentácia a sprístupňovanie diel všetkých disciplín výtvarného umenia domáceho a zahraničného pôvodu všetkých historických období vrátane súčasnosti s prihliadnutím na diela národnej kultúry. Vedeckovýskumná činnosť je zameraná predovšetkým na nadobúdanie zbierkových predmetov a systematické kreovanie zbierok, ich vedecké spracovanie a na skúmanie špecifik a kontextu dejín výtvarného umenia a výtvarnej kultúry. V súvislosti s kľúčovými odbornými činnosťami realizovanými v SNG je súčasťou vedeckovýskumných aktivít inštitúcie tiež skúmanie procesov reštaurovania diel výtvarného umenia a viacerých ďalších tém súvisiacich s ochranou, dokumentáciou a sprístupňovaním kultúrneho dedičstva (muzeológia, dokumentácia...). Pomôcť zintenzívneniu vedeckovýskumnej činnosti by malo založenie samostatného vedeckovýskumného pracoviska SNG,

koordinátora pre vedu a výskum, čo by umožnilo centrálnu evidenciu a správu vedy a výskumu v oblasti vizuálneho umenia.

Vedeckovýskumná činnosť je zameraná na podporu a motiváciu odborných pracovníkov SNG, aby formulovali vlastné úlohy komplexného galerijného výskumu, do ktorých by bolo možné zapojiť aj externých spolupracovníkov.

Partneri v akademickom prostredí: SNG spolupracuje s Vysokou školou výtvarných umení (najmä reštaurovanie umeleckých diel), s Filozofickou fakultou UK – Katedra dejín výtvarného umenia v oblasti intenzívnejšieho prepojenia akademického prostredia s praxou ako aj prípravou obsahu nových predmetov; ďalšiu zmluvu o spolupráci má SNG so Slovenskou technickou univerzitou - Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave. SNG okrem iného poskytuje aj koordinačné, odborné, vzdelávacie, metodické a informačné poradenstvo primárne pre sústavu galérii na Slovensku.

Tradičná ľudová kultúra

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

K základným činnostiam ÚĽUV patrí zhromažďovanie, dokumentovanie, ochraňovanie, skúmanie, odborné spracovávanie, využívanie a sprístupňovanie hmotných pamiatok a dokumentačných materiálov vzťahujúcich sa k výtvarnému prejavu ľudu, ľudovému umeniu a remeslám, ako aj domácej špecializovanej výrobe. V tomto je dôležitá cieľavedomá komunikácia s verejnosťou. Vedeckovýskumná činnosť je zameraná na skúmanie zbierkových predmetov a zbierok s cieľom sprostredkovať ich informačnú a vedeckú hodnotu, na sprístupnenie ich informačného potenciálu širokej odbornej i laickej verejnosti, na skúmanie problémov spojených s odbornou ochranou zbierkových predmetov, na výskum ľudového umeleckého remesla a výskum osobností v oblasti ľudovej umeleckej výroby, ako aj na monitorovanie jednotlivých výrobcov a výrobných postupov.

Oblasť umenia

Divadelný ústav (DÚ)

Centrum výskumu divadla DÚ sa venuje systematickej analýze divadla na Slovensku – histórii a teórii, metodológii a terminológii, tendenciám a aktuálnemu stavu. Dôležitou úlohou je revitalizácia dokumentácie a archívu DÚ, využitie komplexnej databázy osobností, divadiel, súborov, inscenácií a podujatí slovenských profesionálnych divadiel od roku 1920. Zámerom vedeckovýskumnej koncepcie je poskytnúť priestor pre vedeckovýskumnú teatrologickú činnosť s presahmi do iných humanitných vedeckých oblastí. Vedeckovýskumná činnosť pomáha rozvoju teatrologie na Slovensku, ako súčasť výskumu a zachovania kultúrneho dedičstva a jej interdisciplinárneho rozšíreniu. Partnermi DÚ v oblasti vedy a výskumu na Slovensku sú predovšetkým Slovenská akadémia vied (Ústav pre film a divadlo), Vysoká škola múzických umení a Filozofická fakulta Univerzity Komenského. Intenzívna a systematická spolupráca v oblasti vedy a výskumu prebieha aj na medzinárodnej úrovni, pravidelne sa uskutočňuje najmä s Divadelným ústavom Praha – Inštitutom umění, s Maďarským divadelným inštitútom, Múzeom Budapešť (OSZMI), s Inštitútom Adama Mickiewicza Varšava, s Divadelným inštitútom Zbigniewa Raszewského Varšava, s Rakúskym divadelným múzeom Viedeň a s Divadelným múzeom Vojvodiny v Novom Sade v Srbsku.

DÚ - Centrum výskumu divadla je súčasťou organizácie FIRT / IFTR – Medzinárodnej federácie divadelného výskumu.

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

Výskumnú činnosť SFÚ tvorí základný historický výskum slovenskej kinematografie a audiovizie, vyhľadávanie, sústreďovanie, analyzovanie a vyhodnocovanie historických materiálov z oblasti slovenskej kinematografie, filmových diel a osobností. Koncepciu zamerania vedeckej a výskumnej činnosti rozširuje v čase digitálneho veku o oblasť digitalizácie audiovizuálneho dedičstva vrátane jeho obnovy. Partnermi SFÚ v rámci výskumnej činnosti sú FTF VŠMU, Kabinet divadla a filmu SAV, RTVS, Divadelný ústav, Národný filmový archív Praha, Filmové laboratóriá Ateliéry Bonton Zlín, a.s., Filmové ateliéry Barrandov a FIAF (Medzinárodná federácia filmových archívov) a i. SFÚ pripravuje akreditáciu v súlade s Výnosom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky z 15. septembra 2009 č.CD-2009-20239/4722-1:11 o spôsobe a postupe

hodnotenia spôsobilosti osôb na vykonávanie výskumu a vývoja, ktorú plánuje predložiť v prvom polroku 2016.

Slovenské centrum dizajnu (SCD)

Stratégia výskumu a vývoja SCD vychádza z dlhodobého zámeru systematizovať a rozšíriť výskumné a vývojové aktivity smerom k vytváraniu excelentných výskumno-vývojových tímov a projektov, budovať technologickú infraštruktúru pre výskum a vývoj, podporovať medzinárodnú výmenu v oblasti výskumu. Takmer všetky odborné činnosti, ktoré sú v náplni SCD sa istým spôsobom dotýkajú niektorej zo špecializácií RIS3 SK. Je to najmä intenzívne prepojenie s oblasťou kreatívneho priemyslu, ktorý je vytýčený ako jedna z perspektívnych špecializácií RIS3 SK. Na základe dokumentu *Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike* je možné konštatovať, že zameranie SCD na všetky formy dizajnu od priemyselného k úžitkovému umeniu, od autorského dizajnu k reklame, či knižnej a vydavateľskej kultúre a zameranie na súvisiace disciplíny dizajnu ako architektúra (predovšetkým interiér), nové médiá (od fotografie po tvorbu a distribúciu multimédií) umožňuje flexibilné zapojenie SCD do súčasných trendov výskumu a vývoja.

Významným faktorom je zameranie na oblasť kultúrneho dedičstva prostredníctvom špecializovaného pracoviska Slovenského múzea dizajnu, ktorého poslaním je na základe vedeckého výskumu systematicky zhromažďovať, ochraňovať, vedecky a odborne spracúvať a sprístupňovať predmety kultúrnej hodnoty z oblasti dizajnu, úžitkového umenia, architektúry a súvisiacich disciplín so zreteľom na územie Slovenskej republiky a Strednej Európy. Na základe doterajších výskumných zámerov a činností definovaných v určujúcich dokumentoch (výročné správy, plány, interné smernice SCD), rozvojových tendencií a praxe stanovili odborní pracovníci a garanti SCD výskumno-vývojové priority pre obdobie rokov 2016 – 2023. Hlavnými prioritami bude systematické budovanie dvoch výskumno-vývojových pracovísk so zameraním na výskum materiálov a technológií so širokou škálou celospoločenského využitia, a to kabinetu materiálov a technológií a kabinetu médií a technológií.

Oblasť výskumu, vývoja a štatistiky v rezorte kultúry

Národné osvetové centrum (NOC)

Koncepčnú a analytickú činnosť v oblasti výskumu kultúry vykonáva odbor výskumu a štatistiky kultúry. Činnosť odboru je zameraná na systematický a kontinuálny výskum kultúry a jej jednotlivých parciálnych oblastí, na výskum kultúry ako súčasti spoločenského systému vrátane mapovania a analýzy vývojových trendov v kultúre a aktuálnych problémov v oblasti kultúry. Podľa aktuálnej požiadavky plní úlohy vyplývajúce z prijatých koncepčných a strategických materiálov rezortu kultúry. Od roku 2016 bude odbor realizovať kontinuálny sociologický výskum percepcie kultúry a kultúrnej spotreby v rámci Slovenskej republiky na reprezentatívnej vzorke obyvateľov vrátane analýzy vývojových trendov v oblasti výdavkov obyvateľov na kultúru, ktorého súčasťou je aj výskum spotreby kultúry vekovou skupinou maloletých 10 a 14 ročných. V rámci čiastkových výskumných úloh bude činnosť odboru zameraná na výskumné úlohy reflektujúce potreby kultúrno-osvetovej práce a miestnej kultúry, vytváranie databázy údajov o stave a vývoji miestnej a regionálnej kultúry, analýzu rozdielov stavu kultúry v jednotlivých regiónoch Slovenska a zmeny kultúrnej infraštruktúry na miestnej a regionálnej úrovni.

Súčasťou výskumnej činnosti je výskum ekonomiky kultúry, ktorý je zameraný na vyhodnocovanie a analýzu dlhodobých trendov a štrukturálnych zmien v oblasti financovania kultúry, komparatívnu analýzu ekonomických ukazovateľov systému kultúry ako celku aj jeho parciálnych súčastí vrátane zamestnanosti, financovania kultúry v Slovenskej republike z verejných zdrojov, financovanie miestnej a regionálnej kultúry z rozpočtov samospráv, mapovanie teritoriálnej diferenciácie podpory kultúry na základe detailnej multifaktorovej komparatívnej analýzy a ekonomický potenciál kultúry ako subsystému kreatívneho priemyslu.

Odbor spolupracuje s odbornými pracoviskami inštitúcií obdobného zamerania v rámci rezortu kultúry, školstva, v rámci štátnej správy, ako aj s odborníkmi a zástupcami zahraničných organizácií v oblastiach svojej odbornej pôsobnosti.

NOC je poverené koordináciou a zabezpečením úloh a povinností súvisiacich s výkonom štátneho štatistického zisťovania v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov. Odbor výskumu a štatistiky kultúry je gestorom štátneho štatistického

zist'ovania vo vzťahu k Štatistickému úradu Slovenskej republiky. Odbor pripravuje a predkladá MK SR správu o výsledkoch štátneho štatistického zist'ovania za príslušný kalendárny rok a návrhy súvisiace s prípravou satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu.

Spojenie výskumu a štatistického zist'ovania v rámci jednej štruktúry vytvára predpoklady pre skvalitnenie kontinuálnej tvorby komplexnej databázy pre oblasť kultúry ako jedného zo zdrojov pre výskum kultúry, na druhej strane toto spojenie vytvára predpoklady aj pre skvalitnenie štatistického zist'ovania.

Oblasť profesijných zoskupení

Slovenská ústredná hviezdáreň (SÚH)

Odborno-pozorovateľské a vedeckovýskumné oddelenie SÚH v Hurbanove vykonáva a koordinuje pozorovateľskú a vedeckovýskumnú činnosť hviezdárni SR v oblasti slnečnej fyziky, medziplanetárnej hmoty, premenných hviezdach príp. iných odborov. Rieši vlastné výskumné úlohy v oblasti slnečnej fyziky a meteorickej astronómie, podieľa sa na vedeckovýskumnej práci iných inštitúcií doma i v zahraničí. Vykonáva poradenskú činnosť inštitúciám a záujemcom, ktorých činnosť súvisí s odbornou-pozorovateľským a výskumným poslaním oddelenia. Partnermi SÚH v oblasti výskumu sú najmä nasledovné inštitúcie: v SR AsÚ SAV Tatranská Lomnica, KAFZM UK v Bratislave a AGO Modra, GÚ SAV Bratislava a Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre; v Českej republike Hvězdárna v Úpici, Hvězdárna vo Valašskom Meziříčí, AÚ AV ČR v Ondřejeve; v Kórejskej republike – KASI (Korea Astrophysical and Space Science Institute), Daejeon; v Maďarsku Západomaďarská Univerzita (NYME) v Szombathelyi; vo Švajčiarsku ETH Zurich, projekt CALLISTO (rádiový spektrometer); v USA – NASA, Geenbelt – spolupráca v rámci medzinárodného programu ISWI (International Space Weather Initiative – medzinárodná iniciatíva pre kozmické počasie), jeden pracovník je národným koordinátorom ISWI pre Slovensko; v Nemecku SONNE NETZ, ktorá je orientovaná na získavanie a výmenu údajov o aktivite pozorovanej v slnečnej fotosfére; v Portugalsku Observatório Geofísico e Astronómico da Universidade de Coimbra (OGAUC) a CTS/UNINOVA, Instituto de Desenvolvimento de Novas Tecnologias – Centro da Robotica Inteligente/ CA3 – Softcomputing and Autonomous Agents Group Caparica; IMO – International Meteor Organization (Medzinárodná meteorická organizácia). Spolupráca je v oblasti výskumu Slnka a javov kozmického počasia, pozorovania meteorov, riešenia spoločných výskumných a pozorovacích úloh, organizovania spoločných konferencií.

4. Realizácia výskumnej činnosti v rezorte kultúry v období rokov 2010 až 2015

Na porovnanie realizácie výskumnej činnosti v rezorte kultúry boli zvolené posledné roky obdobia zvoleného pre tvorbu koncepcie zamerania a podpory výskumu, a to rok 2010 a rok 2015.

Počet inštitúcií z rezortu kultúry, ktoré realizovali výskumnú činnosť v oblasti kultúry oproti roku 2010 vzrástol z 10 (čiastočnú realizáciu výskumnej činnosti deklarovalo 8 inštitúcií) na 17.

Pozitívny nárast vykazuje aj nárast počtu inštitúcií, ktoré majú akreditáciu v súlade s Výnosom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky z 15.9.2009 č. CD-2009-20239/4722-1:11 o spôsobe a postupe hodnotenia spôsobilosti osôb na vykonávanie výskumu a vývoja. V roku 2010 mali akreditáciu 4 inštitúcie, v roku 2015 má akreditáciu už 11 inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR. Rovnako pozitívnym je aj údaj o počte zamestnancov, ktorí zabezpečovali realizáciu výskumnej činnosti v uvedených 17 inštitúciách, v roku 2015 to bolo 488 zamestnancov. Títo zamestnanci riešili výskumné úlohy 85 krátkodobých a 187 dlhodobých výskumných projektov. Na pokrytie nákladov týchto výskumných projektov inštitúcie vynaložili 654 741 €, pričom finančné prostriedky z mimorozpočtových zdrojov čerpalo iba 6 inštitúcií (financovanie výskumnej činnosti z mimorozpočtových zdrojov v roku 2010 využili iba 4 inštitúcie).

Údaje získané v rámci realizácie výskumnej úlohy „Komparatívna analýza finančných nákladov nevyhnutných na zabezpečenie činnosti (vrátane personálnych kapacít) a možnosti pokrytia výskumnej činnosti z reálnych výdavkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na výskumnú činnosť ako aj z mimorozpočtových zdrojov” (realizácia: odbor výskumu a štatistiky kultúry Národného osvetového centra, predloženie výsledkov december 2015) potvrdzujú, že finančné prostriedky poskytnuté na realizáciu výskumnej činnosti nie sú postačujúce. Zo 17 inštitúcií, ktoré v rezorte kultúry realizujú výskumnú činnosť, 10 deklarovalo potrebu ich navýšenia.

Deklarované finančné prostriedky na pokrytie nevyhnutných reálnych nákladov na výskumnú činnosť predstavujú viac ako 100%-ný nárast oproti roku 2015.

Tabuľka č. 1 – výskumná činnosť v rezorte kultúry v roku 2015

Inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR - zameranie výskumná činnosť	Realizácia výskumnej činnosti je určená právnym predpisom alebo zriaďovacou listinou/akreditácia MŠVVaŠ SR	Počet zamestnancov vykonávajúcich výskumnú činnosť v r. 2015	Počet výskumných projektov v r. 2015		Finančné zabezpečenie výskumnej činnosti r. 2015	Na výskumnú činnosť boli použitá mimo- rozpočtové zdroje áno/nie
			krátko- dobé	dlhodobé		
Divadelný ústav	áno/áno	14	2	7	63 760 €	áno
Hudobné centrum	nie/nie	0	0	3	14 900 €	nie
Múzeum Slovenského národného povstania	nie/áno	5	4	7	29 714 €	nie
Národné osvetové centrum	áno/nie	7	1	4	34 500 €	nie
Slovenská národná galéria	áno/áno	29	6	1	117 000 €	áno
Slovenská národná knižnica	áno/áno	7	6	3	42 800 €	nie
Slovenská ústredná hvezdáreň	áno/áno	7	0	8	31 134 €	nie
Slovenské centrum dizajnu	áno	6	12	6	22 873 €	nie
Slovenské národné múzeum	áno/áno	93	43	112	50 000 €	áno
Slovenské technické múzeum	áno/áno	14	5	0	1 200 €	áno
Slovenský filmový ústav	áno/nie	14	0	2	120 000 €	nie
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	áno/áno	12	1	11	12 860 €	nie
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	áno/áno	13	0	8	1000 €	nie
Štátna vedecká knižnica v Prešove	áno/nie	13	1	0	9 000 €	nie
Pamiatkový úrad Slovenskej republiky	áno/áno	223	0	10	100 000 €	áno
Univerzitná knižnica v Bratislave	áno/áno	42	2	4	42 800 €	áno
Ústredie ľudovej umeleckej výroby	áno/nie	3	2	1	4000 €	nie
SPOLU	15/11	488	85	187	654 741 €	6/11

Výskumná činnosť v období rokov 2011 až 2015 - výskumné projekty a úlohy

Oblasť ochrany pamiatok

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (PÚ SR)

PÚ SR realizoval pamiatkový a archeologický výskum v intenciách Slovenskej republiky obsahujúci identifikáciu, analýzu a vyhodnocovanie najhodnotnejších súčastí hmotného kultúrneho dedičstva, ktorý zahŕňal napr.:

- pokračovanie v revízií ÚZPF, vrátane pamiatok industriálneho dedičstva a archeológie, podľa schváleného rozpisu lokalít, spracovaných bolo 2789 aktualizovaných listov a pokračovala príprava Súpisu národných kultúrnych pamiatok Slovenska,
- revízia pamiatkových zón, výskum území pamiatkových zón, základný výskum území a spracovanie návrhov a návrhy na vyhlásenie ochranných pásiem NKP, pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, participácia na pamiatkových výskumoch a na 59 deštruktívnych aj nedeštruktívnych archeologických výskumoch,
- budovanie digitálneho pamiatkového fondu, vrátane projektu „Digitálny pamiatkový fond“ v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti, PO 2,
- Krovy na historických objektoch Oravy a Kysúc - základný výskum a dokumentácia,
- Informatizácia spoločnosti II - spolupráca na úlohe Diferencovaná typológia modernizmu: teoretický základ pre údržbu a obnovu diel modernej architektúry s Ústavom architektúry a stavebníctva SAV a VŠVU, Korpus európskej architektúry do roku 1000 – časť Korpus včasnostredovekej architektúry na Slovensku, Moderná architektúra ako pamiatka: energeticky úsporná obnova, projekt PRO MONUMENTA - prevencia formou údržby, spolupráca s Riksantikvaren, Nórsko a. i.

Vo svetovom meradle PÚ SR realizoval napr. monitoring pre posúdenie stavu zachovania jedinečnej svetovej (univerzálnej) hodnoty svetového kultúrneho dedičstva, jeho autenticity a integrity a uplatnenie účinných nástrojov pri ochrane v európskom priestore a niekoľko výskumných úloh o stave a zachovaní lokalít svetového kultúrneho dedičstva.

Oblasť zbierkových fondov a historických knižničných fondov

Slovenské národné múzeum (SNM)

Za obdobie rokov 2011 až 2015 SNM riešilo 575 vedeckovýskumných úloh, z ktorých bolo viacero dlhodobých.

Z uvedených výskumných úloh 134 bolo zameraných na oblasť socio-kultúrneho a spoločenského vývoja na Slovensku, 273 výskumných úloh bolo zameraných na oblasť archeológie, 41 výskumných úloh na oblasť etno-kultúrneho vývoja Slovenska, 74 výskumných úloh bolo zameraných na výskum a dokumentáciu prírody a 53 výskumných úloh bolo zameraných na oblasť vývoja duchovnej hudby.

Slovenské technické múzeum v Košiciach (STM)

V období rokov 2011 až 2015 STM realizovalo 13 vedeckovýskumných úloh, z ktorých 4 sú v štádiu riešenia s plánovaným ukončením v roku 2016. Realizované výskumné projekty:

- Československá fotografická technika vo fonde STM,
- Plošné zmapovanie priemyselného dedičstva na Slovensku s dôrazom na sklársky a tehliarsky priemysel,
- Slovník historicko-technických pojmov,
- Vývoj a výroba leteckých piestových motorov v Československu, Českej a Slovenskej republike,
- Vývoj a výroba leteckých prúdových motorov v Československu, Českej a Slovenskej republike,
- História metalurgie od prvopočiatkov do konca 18. storočia,
- Interaktívne exponáty pre Vedecko-technické centrum pre deti a mládež (strojárstvo, energetika, elektrotechnika, fyzika),
- História hnedouhoľného baníctva na Slovensku,

- Tendencie hutníckej výroby na Slovensku v rokoch 1960 – 1990,
- Dejiny priemyselného dizajnu na Slovensku od 80. rokov po koniec 20. storočia,
- Letecká akrobacia v Československej, Českej a Slovenskej republike,
- Čas a časomerná technika.

Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici (Múzeum SNP)

V roku 2011 Múzeum SNP riešilo 12 vedeckovýskumných úloh, ktorých súčasťou boli aktivity spojené so vzdelávaním mládeže, a to prednášky na stredných školách a prezentácia výsledkov týchto úloh na konferenciách a odborných seminároch. V rámci publikačnej činnosti bolo vydaných 9 štúdií, 2 články a 2 recenzie. V roku 2012 Múzeum SNP riešilo až 29 vedeckovýskumných úloh, v rámci edičnej činnosti vydalo 11 publikácií.

V roku 2012 Múzeum SNP získalo osvedčenie spôsobilosti vykonávať vedu a výskum na obdobie nasledujúcich 6 rokov (akreditáciu).

V roku 2013 bolo okrem 11 základných vedeckovýskumných úloh úspešne riešených ďalších 5 úloh, v rámci edičnej činnosti bolo vydaných 5 publikácií. V roku 2014 riešilo a rozpracovalo 15 vedeckovýskumných úloh, ktorých výsledkom boli rôzne prezenčné aktivity, a to vo forme prednášok, štúdií, výstav, ako aj aktivity spojené so vzdelávaním mládeže, Múzeum SNP vydalo 5 publikácií.

V roku 2015 Múzeum SNP rozpracovalo a riešilo 8 vedeckovýskumných úloh. Časť výstupov/štúdií boli prezentované na konferenciách doma i v zahraničí.

V rámci projektu Digitálne múzeum prešlo digitalizáciou takmer 180 tisíc múzejných predmetov prierezovo zo zbierok múzeí. Cieľom výskumnej úlohy je využitie štatistických údajov, technických metadát a praktických skúseností získaných pri masívnej digitalizácii v rokoch 2012-2015.

Slovenská národná knižnica (SNK)

V oblasti výskumu dejín knižnej kultúry a prezentácie písomného kultúrneho a vedeckého dedičstva a oblasti Slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie SNK realizovala nasledujúce výskumné projekty:

- Inkunábuly – umenie európskych knižných tvorcov 15. storočia v zbierke SNK,
- Bardejovský katechizmus,
- Bardejovský katechizmus z roku 1581: najstaršia slovenská kniha,
- Katechizmus Leonarda Stöckela a jeho teologicko-filozofický odkaz,
- Ján Jessenius. Slováci na panovníckych dvoroch. Martin: SNK 2014 (zborník z vedeckej konferencie)
- Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie „Aponiovci v dejinách knižnej kultúry“,
- Tlače 16. storočia vo františkánskych knižniciach, Tlače 16. storočia v knižniciach nitrianskeho samosprávneho kraja a Nitrianskej diecézy,
- Bibliografia územne slovacikálnych tlačí 19. storočia, Bibliografia inorečových tlačí z územia Slovenska 1901 – 1918 (rozpracované), Bibliografia literatúry o Rómoch.

V uvedenom období bolo uskutočnené rozsiahle konzervovanie dokumentov. Ošetrovaných, mechanicky očistených a pripravených na proces digitalizácie bolo 448 000 kusov dokumentov periodickej povahy, 177 000 kusov dokumentov monografickej povahy a 13 800 kusov špeciálnych dokumentov slovacikálneho fondu zo zbierky SNK. Popri zmienených úlohách SNK kreovala nové pracovisko vedy a výskumu zamerané na výskum v oblasti ochrany dokumentov kultúrneho dedičstva. V období rokov 2011 až 2015 SNK realizovala 7 vedeckých konferencií a seminárov, publikovala 57 výstupov vedeckovýskumnej činnosti a usporiadala 9 výstav.

Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB)

V období rokov 2011 až 2015 UKB v oblasti výskumu dejín knižnej kultúry realizovala nasledujúce výskumné projekty:

- Bibliografia almanachov, ročeniek a zborníkov 1701 –1918, vedeckovýskumný projekt je realizovaný kontinuálne od roku 1984 a v období 2011 až 1. polrok 2015 bolo bibliograficky popísaných 477 ročníkov periodík a analyticky rozpísaných 4 809 článkov,

- Bibliografia článkov zo slovenských a inorečových správ škôl za školské roky 1918/19 – 1952/53,
- Odborné bibliografické spracovanie tlači 16. storočia vo fondoch UKB,
- Kultúrny profil Slovenska, projekt vznikol ako spoločný projekt MK SR s Visiting Arts a Slovenskou Britskou Radou, ktorého cieľom je vytvorenie online sprievodcu po slovenskej kultúre,
- E-kniha na objednávku (EOD) – Projekt eCulture, je projekt realizovaný v rokoch 2009 až 2014 v rámci medzinárodného konzorcia 30 knižníc z 12 krajín EÚ s finančnou podporou EK v rámci programu Kultúra, ktorý predstavuje elektronickú službu zameranú na konverziu tradičnej knihy do elektronickej podoby s následným sprístupnením širokej verejnosti,
- OpenAIRE/ OpenAIREplus, 3- ročný projekt financovaný zo 7. rámcového programu Európskej komisie (FP7) zameraný na implementáciu princípov komunikácie vedeckých informácií na základe otvoreného prístupu.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici (ŠVK BB)

V rokoch 2011 – 2015 ŠVK BB vrátane Literárneho a hudobného múzea realizovala základný a aplikovaný výskum v oblasti 14 vecných priorít. Čiastkovými výstupmi boli publikované príspevky v zborníkoch, monografiách, médiách, projekty, výstavy a akvizícia nových zbierok. Realizované výskumné projekty:

- Bibliografický systém národného odboja a SNP, čiastková úloha: Slovenská republika 1939 – 1945,
- Dejiny knižnej kultúry, čiastková úloha: Slovacikálne tlače 18. a 19. storočia na území mesta Banská Bystrica, Dejiny Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici 1926 – 2011,
- Biografický výskum osobností s väzbou na banskobystrický región,
- Dejiny školských knižníc na Slovensku, čiastková úloha: Seminárne knižnice ako súčasť výchovy a kresťanského vzdelávania na Slovensku v 18. a 19. storočí,
- Knižničná a informačná veda (sociálne súvislosti), čiastková úloha: Budovanie, sprístupňovanie a ochrana knižničných e-fondov a e-knihy v e-depozitároch,
- Ochotnícke divadlá v Banskej Bystrici a okolí,
- Tradície bábkarstva na Slovensku,
- Dokumentácia súčasnej rockovej scény v Banskej Bystrici,
- Podiel Krajského symfonického orchestra na hudobnej kultúre Banskej Bystrice v rokoch 1953 – 1990 ,
- Osobnosti v múzeách – Jozef Murgaš,
- Nonkonformná literatúra v konformnej dobe,
- Dejiny a súčasnosť Literárneho a hudobného múzea v Banskej Bystrici.

V rokoch 2011 – 2015 ŠVK BB vydala 25 odborných a vedeckých publikácií a 10 bibliofilii, obsahovo a organizačne pripravila 5 odborných seminárov a 3 vedecké konferencie.

Štátna vedecká knižnica v Košiciach (ŠVK KE)

V období rokov 2011 až 2015 ŠVK KE realizovala nasledujúce výskumné projekty:

- Generálny katalóg tlači 16. storočia na Slovensku, vydané tlače 16. storočia,
- Generálna databáza slovacikálnych dokumentov, bibliograficko-analytické spracovávanie slovacikálnych tlači do roku 1918,
- Inkunábuly v ŠVK, online sprístupnenie najstaršej časti fondu knižnice,
- Tlače 17.–18. storočia neslovacikálneho charakteru,
- Dejiny knižnej kultúry, vydanie bibliografie Dejiny knižnej kultúry v Košiciach do roku 1945,
- Zahraničné periodiká do roku 1918 vo fonde ŠVK,
- Bibliografia článkov z inorečových novín a časopisov vychádzajúcich na Slovensku v rokoch 1901 – 1918, analytické spracovanie seriálovej (mŕtvej) tlače,
- Biografický výskum osobností,

- Výskum rozvoja interetnických súvislostí národnej kultúry.

Výsledky vedeckovýskumnej činnosti sú prezentované formou online sprístupňovania vlastných bibliografických databáz, organizovaním a účasťou na odborných podujatiach, prostredníctvom vydavateľskej a publikačnej činnosti ako aj organizáciou výstav.

Štátna vedecká knižnica v Prešove (ŠVK PO)

V období rokov 2011 až 2015 ŠVK PO realizovala úlohy výskumného projektu *Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska*, - 2. časti XII. zv., projekt je realizovaný priebežne v rámci možných kapacít knižnice, výstupy sú zverejňované parciálne v podobe konferenčných referátov a štúdií.

V rámci projektu knižnica pristúpila k revízii evidovaných tlačí 16. storočia a jeho doplneniu, k systematickému spracovaniu vlastného fondu, vyčleneniu historických dokumentov, vybudovaniu samostatného depozitu a vyhláseniu časti historických dokumentov za historický knižničný fond (HKF). V rámci ochrany vzácných dokumentov ŠVK PO úspešne predložila v roku 2013 návrh na vyhlásenie časti historických dokumentov HKF. V rámci reorganizácie došlo k zrušeniu bibliografického oddelenia a vytvoreniu oddelenia historických knižničných fondov. Výsledky výskumnej činnosti knižnica prezentuje prostredníctvom edičnej, vydavateľskej a propagačnej činnosti.

V období rokov 2011 až 2014 knižnica vydala 24 edičných titulov. Edičné tituly knižnica od roku 2013 vydáva aj v elektronickej verzii.

Slovenská národná galéria (SNG)

SNG pokračovala v základnom výskume technológií reštaurovania, v aplikovanom výskume v dlhodobom projekte Dejiny slovenského výtvarného umenia (románske umenie), v projektoch Východoslovenská avantgarda (2013) a Umenie 50. rokov na Slovensku (2012). Jednou z priorit je aj postupná zmena Ročenky SNG na recenzovaný vedecký zborník.

Uvedené výskumné úlohy SNG stanovila v roku 2010 s ohľadom na vtedajšiu aktuálnu situáciu. Vzhľadom na zásadné zmeny v nastavení projektových priorit (najmä národný projekt Digitálna galéria, od 01/2012) SNG prehodnotila a čiastočne modifikovala aj priority v oblasti vedeckovýskumnej činnosti. Z pôvodne stanovených naďalej pokračovala vo výskume dejín slovenského výtvarného umenia, avšak s dôrazom na čiastkové výstupy výskumu umenia 19. storočia (*Ján Rombauer, Dve krajiny, Biedermeier* a ďalšie čiastkové monografické a tematické výstupy) a pripravila a zrealizovala výstavný projekt *Prerušená pieseň* (umenie 50. rokov 20. storočia).

Tradičná ľudová kultúra

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

V období rokov 2011 až 2015 ÚĽUV realizovalo nasledujúce výskumné úlohy:

- Ažúrové a prelamované tkaniny, výskum a dokumentácia bola uskutočnená za účelom doplnenia zbierkového fondu,
- Technika vyšívania – toledo, výskum ľudovej umeleckej výroby v jednotlivých materiálových skupinách,
- Majsterka ĽUV- ANNA POTÚČKOVÁ, tematický výskum novej majsterky v oblasti krajnianskej čipky, Majster ĽUV- JOZEF TOMČALA, kachliar, majster ľudovej umeleckej výroby,
- Súčasná produkcia fajansy - MILAN ÁRENDÁŠ,
- Ľudová obuv na Slovensku,
- Majster ĽUV- JOZEF KRNÁČ, Majsterka ĽUV- JOZEFÍNA BÍLIKOVÁ, Majsterka ĽUV Alžbeta Mrázová,
- Vlastnosti indiga,
- Modrotlač a ÚĽUV,
- Výroba z rohoviny majstra ĽUV Tibora Koblička,
- Výroba papúč zapáskkovou technikou výrobcu Jána Bartoša.

Oblasť umenia

Divadelný ústav (DÚ)

V období rokov 2011 až 2015 realizoval DÚ nasledujúce výskumné projekty:

- Dejiny slovenskej drámy 20. storočia,
- Podoby slovenského tanečného umenia v 20. storočí,
- Dejiny divadelnej architektúry na Slovensku,
- Od Fausta k Orfeovi, opera na Slovensku 1989 – 2009 vo svetle inscenačných poetík,
- Marška. Denník Karla Baláka,
- Súborné kritické dielo Stanislava Vrbku,
- Teatrálny svet 1839 – 1939 / The Theatrical World 1839 – 1939,
- Divadelný kalendár osobností a udalostí,
- Silueta generácie. Osobnosti činohry SND,
- Ján Chalupka. Súborné dramatické dielo I.,
- Rudolf von Laban. Život pre tanec. Spomienky,
- Prolegomena dejín divadla, audiovizuálne záznamy pamätníkov slovenského divadelníctva,
- Projekt retroročieniek 70. rokov 20. storočia,
- Ferdinand Hoffmann. Kritik, dramaturg, režisér,
- Súčasný tanec. Contemporary dance. Mada in Slovakia,
- Výkrik. Voľba. Vojnová a povstalecká dráma v slovenskej dráme 20. storočia,
- Malé múzeum s veľkou zbierkou/A small museum with a large collection, Sprievodca múzeom divadelného ústavu/A guide to the museum of the Theatre Institut ,
- Prítomnosť divadelnej minulosti (2013 – 2015), výskum a multimediálne DVD; DVD Herodes a Herodias,
- Divadelná tvár Ľudovíta Štúra (2015).

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

V období rokov 2011 až 2015 SFÚ realizoval výskum Dejín a vývoja slovenskej kinematografie, za uvedené obdobie vydal nasledujúce neperiodické publikácie a nosiče audiovizuálnych diel:

- Václav Macek: Ján Kadar, anglický preklad monografie jediného slovenského držiteľa Oscara a Zlatého glóbusu za najlepší zahraničný film,
- Pavel Branko: Proti prúdu, kniha spomienok popredného filmového publicistu,
- Slovenský film 40. – 50. rokov, DVD 3x Martin Hollý s filmami Medená veža, Orlie pierko a Noční jazdci,
- Monografia Petra Gavaliara Hrabalovský svet očami Jiřího Menzla,
- Filmové ročenky za obdobie rokov 2006 – 2010,
- Best of Slovak Film 1921 – 1991, Profilové DVD 3x Štefan Uher, 3x Juraj Jakubisko 3x Paľo Bielik, 2 DVD Muž, ktorý luže / Eden a potom, DVD s filmom Dialóg 20 40 60, Diptych Štefana Uhra – Organ a Tri dcéry,
- Eva Filová: Eros, sex, gender v slovenskom filme,
- Profil režiséra Alain Resnais. Kinematografia mozgu,
- Dielo režiséra Štefana Uhra: Organ, Panna zázračnica, Tri dcéry a Keby som mal pušku, Slnko v sieti, profilové DVD 3x Peter Solan (Čert nespí, Boxer a smrť a Kým sa skončí táto noc), 2-DVD August'68/November'89 očami slovenských dokumentaristov, DVD s filmom Štyridsaťštyri, DVD s filmom Obrazy starého sveta, 2 DVD 6x Dežo Ursiny, DVD s filmom Neha, DVD a blu-ray s filmom Signum laudis, DVD s filmom Sladký čas Kalimagdory, 5-dielna kolekcia Týždeň vo filme 1940 – 1990. DVD s filmom Vtáčkovia, siroty a blázni, DVD s filmom Drak sa vracia,
- Rozprava o westerne autorskej dvojice Peter Michalovič, Vlastimil Zúška,
- Naše filmové storočie, súbor textov Františka Gyárfáša a Juraja Malíčka,
- 10-dielna Blu-ray kolekcia pripravovaná v súvislosti s budúročným predsedníctvom Slovenskej republiky v Rade EÚ.

Hlavným výstupom vedeckovýskumnej činnosti v rokoch 2011-2015 je Informačný systém IS SK Cinema.

Slovenské centrum dizajnu (SCD)

V období rokov 2011 až 2015 SCD realizovalo nasledujúce výskumné úlohy:

- Dizajn na Slovensku 1990 – 2005,
- Kapitoly z dejín grafického dizajnu,
- Nové kapitoly z dejín dizajnu,
- Škola moderného videnia. Bratislavská ŠUR 1928 – 1939,
- K dejinám dizajnu na Slovensku.

Oblasť profesijných zoskupení

Slovenská ústredná hviezdáreň (SÚH)

V období rokov 2011 až 2015 SÚH realizovala:

- základné pozorovania Slnka (slnčné škvrny, chromosférické erupcie, protuberancie, slnečné spektrum),
- od roku 2014 zaviedla nepretržité pozorovanie rádiových meteorov,
- určovaný bol modifikovaný koronálny index (MKI) z družicových meraní EUV žiarenia Slnka,
- zavedený a určovaný bol modifikovaný homogénny rad (MHR) koronálnych intenzít pomocou obrázkov z družice SOHO,
- skúmaná bola severojužná asymetria slnečnej aktivity pomocou spektroheliogramov získaných v OGAUC Coimbra (Portugalsko),
- vyvinutý a testovaný bol počítačový program na detekciu a automatické sledovanie javov v slnečnej atmosfére v spolupráci s CTS – Uninova/CA3, Caparica (Portugalsko),
- skúmané boli MHD oscilácie v slnečnej fotosfére; boli registrované slnečné erupcie pomocou SID monitora a rádiové vzplanutia Slnka pomocou spektrometra E-Callisto.

Výsledky výskumných úloh boli publikované v karentovaných časopisoch Solar Physics, Astronomy and Astrophysics, Sun and Geosphere a v zborníkoch.

5. Priority a ciele výskumnej činnosti do roku 2020

Základný cieľ výskumnej činnosti stanovuje Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 až 2020. Realizácia opatrení a strategických úloh smerujúcich k zameraniu, úrovni, ako aj posilneniu personálneho a finančného zabezpečenia výskumu v oblasti kultúry môže zabezpečiť zvýšenie kvalitatívnej úrovne realizácie výskumnej činnosti v rezorte kultúry.

Realizáciu posilňovania podpory, miesta a významu výskumnej činnosti v rezorte kultúry potvrdzuje Akčný plán stratégie rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2015 – 2017, do ktorého bolo začlenených 7 úloh týkajúcich sa výskumnej činnosti, ktoré by už v uvedenom období mali prispieť k vytváraniu optimálnejších podmienok pre realizáciu výskumných projektov a úloh. Implementačný a finančný plán garantuje finančné krytie nákladov na realizáciu 4 úloh v sume 235 000 € z rozpočtu MK SR.

Úlohy podporného významu smerom k výskumnej činnosti v rezorte kultúry a výskumné úlohy začlenené do Akčného plánu na roky 2015 až 2017 stratégie rozvoja kultúry:

- posilniť kapacity vedeckovýskumných pracovísk v rámci informačno-dokumentačných centier a zabezpečiť akreditáciu novovytvorených vedeckovýskumných pracovísk,
- pripraviť materiál definujúci štandardy ochrany, konzervovania a reštaurovania kultúrnych objektov pre potreby všetkých PFI,
- vytvorenie a sprístupnenie databázy výskumných pracovísk v oblasti kultúry vrátane ich zamerania a realizovaných výskumných projektov, zabezpečenie jej trvalej aktualizácie,
- vytvoriť a sprístupniť databázu vydaných osvedčení a oprávnení na vykonávanie pamiatkového výskumu pre potreby voľného pohybu odborníkov na trhu práce,

- komparatívna analýza finančných nákladov nevyhnutných na zabezpečenie výskumnej činnosti a jej personálneho zabezpečenia a možností a reálnych výdavkov z rozpočtovej kapitoly MK SR na výskumnú činnosť a možností využívania mimorozpočtových zdrojov na pokrytie výskumnej činnosti,
- kontinuálny sociologický výskum spotreby kultúry v rámci SR – výskum na reprezentatívnej vzorke ako aj špecifickej výskumnej vzorke vekovej skupiny detí do 12 (15) rokov, vrátane analýzy vývojových trendov výdavkov obyvateľov SR na kultúru, periodicita: 5 rokov, výskumný záber: všetky oblasti kultúry,
- vypracovať výskumnú štúdiu zameranú na východiská, metodológiu a postupy tvorby satelitného účtu kultúry, resp. kreatívneho priemyslu,
- sekundárna analýza údajov štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry získaných v rámci nového programového obdobia koncipovaného na pozadí východísk k tvorbe satelitného účtu kultúry.

Inštitucionálne zabezpečenie výskumnej činnosti v rezorte kultúry do roku 2020

Oblasť ochrany pamiatok

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- základný pamiatkový výskum pamiatkového fondu Slovenskej republiky, najmä revízia Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR a príprava Súpisu národných kultúrnych pamiatok SR, ako aj revízie pamiatkových území a spracovanie zásad ich ochrany,
- architektonicko-historické výskumy, umeleckohistorické výskumy, urbanisticko-historické výskumy a iné špecializované výskumy,
- teória a metodológia ochrany pamiatkového fondu, rozvoj teórie a metodológie reštaurovania,
- manažment, monitoring svetového kultúrneho dedičstva, jeho autenticity a integrity a uplatnenie účinných nástrojov pri ochrane,
- dokumentovanie, dokumentačné a prezentačné techniky pamiatkového fondu, vrátane svetového kultúrneho dedičstva a európskeho dedičstva,
- pokračovanie projektu PRO MONUMENTA,
- pokračovanie projektu Digitálny pamiatkový fond, ktorý realizuje v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti II.,
- chemicko-technologický výskum pre potreby reštaurovania, bibliografický a archívny výskum, digitálny archív a iné.

Oblasť zbierkových fondov a historických knižničných fondov

Múzeá

Slovenské národné múzeum - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- realizácia primárnych výskumov najmä v oblasti archeológie a prírodných vied s cieľom získavať nové zbierkové predmety,
- vedecké skúmanie zbierkových predmetov a zbierok s cieľom sprostredkovať ich informačnú a vedeckú hodnotu,
- sprístupnenie informačného potenciálu zbierkových predmetov a zbierok odbornej a širokej verejnosti najmä prostredníctvom prípravy a realizácie nosných prioritných výstavných projektov SNM, edičnej a publikačnej činnosti napr. fontés, vedecké katalógy k výstavám a pod.,
- skúmanie problémov spojených s odbornou ochranou zbierkových predmetov v súlade so Zmluvou o spolupráci uzavretou s Fakultou chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave,
- vytváranie podmienok na zapojenie múzea do jestvujúcich grantových schém s cieľom zvýšiť vedeckú úroveň výkonov v oblasti základných odborných činností, najmä v oblasti vedeckého skúmania informačného potenciálu zbierkového fondu múzea,
- rozvíjanie muzeológie ako vedy na základe zovšeobecňovania múzejnej praxe.

Slovenské technické múzeum v Košiciach - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- vedecký výskum dejín a vývoja odborov hutníctvo, baníctvo, strojárstvo, elektrotechnika, energetika, doprava /železničná, automobilová/, letectvo, fotografická a kinematografická technika najmä v období od 20. storočia po súčasnosť,
- výskum zameraný na vývoj a metódy geodézie, kartografie, metódy statického a dynamického záznamu obrazu a v rámci sledovanej problematiky vyvinutých technických prostriedkov, s dôrazom na 20. storočie až súčasnosť,
- hlavné smery vývoja vybraných prírodných vied (fyzika, astronómia, chémia) a identifikácia symbolov medzníkov v ich vývoji (prístrojová technika),
- história riečnej a lodnej prepravy na Slovensku,
- časomerná technika, oznamovacia elektrotechnika a letecká akrobacia československého letectva,
- súčasné trendy vo fyzikálnych vedách.

Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- vypracovanie scenára a libreta pre novú expozíciu v Osvienčime pod názvom Tragédia slovenských Židov v roku 2017 a vypracovanie scenára a libreta pre novú stálu expozíciu v Múzeu SNP v roku 2019,
- Percepčia vojny, odboja a povstania v slovenskej spoločnosti v rokoch 1945-2005,
- Slovensko v rokoch II. svetovej vojny v kontexte dobového vývoja Strednej Európy a satelitných štátov nacistického Nemecka,
- Slovensko – ruské diplomatické vzťahy 1939 – 1945,
- Rovnošaty a výstroj slovenskej a povstaleckej armády,
- Činnosť II. taktickej skupiny povstaleckej armády,
- Činnosť VI. taktickej skupiny povstaleckej armády,
- Výzbroj slovenskej a povstaleckej armády,
- Dopravné prostriedky slovenskej a povstaleckej armády,
- Pluk útočnej vozby,
- Činnosť letectva USA a veľkej Británie nad územím Slovenska a Moravy počas 2. svetovej vojny 1944 – 1945,
- riešiť samostatnú expozíciu vzácnnej ťažkej bojovej techniky z rokov 2. svetovej vojny v súčasnosti umiestnenú v areáli Pamätníka SNP v Banskej Bystrici,
- vypracovanie a realizácia novej koncepcie areálu Pamätníka SNP vynútenú skutočnosťami, ku ktorým v posledných rokoch došlo (obslužná komunikácia, klimatické podmienky, vandalstvo).

Knižnice

Slovenská národná knižnica - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- výskum dejín knižnej kultúry,
- projekty z oblasti Slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie,
- dlhodobé sledovanie vplyvu etylénoxidovej sterilizácie na zbierkový fond SNK,
- kontrola mikrobiálnej kontaminácie dokumentov a sledovanie možnosti vzniku opätovnej mikrobiálnej aktivity v dokumentoch,
- prieskum knižného fondu (typy dokumentov, použité materiály, stav dokumentov) a sledovanie klimatických podmienok v depozitoch SNK,
- výskum v oblasti biografie a genealógie s dôrazom na tvorbu a redakciu hesiel Biografického lexikónu Slovenska,
- príprava vydania denníkov Alberta Škarvana,
- výskum biografie a genealógie Svetozára Hurbana Vajanského a jeho rodiny,
- výskum biografie a genealógie Jozefa Miloslava Hurbana a jeho rodiny.

Univerzitná knižnica v Bratislave - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- výskum nepravých periodík vychádzajúcich na Slovensku,
- výskum v oblasti dejín knižnej kultúry s presahom na interdisciplinárny výskum v iných humanitných odboroch,
- výskum tlačí 16. storočia,
- metodika digitalizácie a výskum v oblasti digitálnych knižníc,
- kultúrny profil Slovenska,
- rozvoj elektronických informačných služieb v kultúre,
- výskum v oblasti dlhodobého uchovávanía digitálneho obsahu, archivácie webových stránok a e-born obsahu,
- výskum v oblasti reštaurovania historických knižných dokumentov.

Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Bibliografický systém národného odboja a SNP,
- Dejiny knižnej kultúry a retrospektívna regionálna bibliografia,
- Biografický výskum osobností s väzbou na banskobystrický región,
- Dejiny Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici,
- Ochotnícke divadlá v Banskej Bystrici a okolí,
- Tradície bábkarstva na Slovensku,
- Beatová hudba v Banskej Bystrici,
- Nonkonformná literatúra v konformnej dobe,
- Osobnosti v múzeách – vynálezca, kňaz, maliar Jozef Murgaš.

Štátna vedecká knižnica Košice - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- výskum dejín knižnej kultúry na Slovensku,
- bibliograficko-analytické spracovanie slovacikálnych dokumentov do roku 1918 a tlačí 16-18. storočia neslovacikálneho charakteru, sprístupňovanie kultúrneho dedičstva,
- ochrana kultúrneho dedičstva - reštaurovanie, konzervovanie a digitalizácia kultúrneho dedičstva so zameraním na regionálne periodiká a staré tlače,
- bibliograficko-analytické spracovanie inorečových novín a časopisov vychádzajúcich v rokoch (1848) 1901 – 1918 v bývalých župách: Abovsko-turnianska župa, Gemersko-malohontská župa – časť Gemer, Spišská župa; v rámci toho aj čiastkové výskumy: 1. svetová vojna, dejiny Košíc,
- biografický výskum osobností – osobnosti východného Slovenska, vrátane zahraničných Slovákov, výskum rozvoja internetných súvislostí národnej kultúry – rómske etnikum.

Štátna vedecká knižnica Prešov - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Z dejín knižnej kultúry Slovenska – 19. storočie v zrkadle písomných prameňov,
- Formovanie moderného slovenského národa a jeho odraz v starých tlačiach v historických knižniciach mesta Prešov (osobnosti – jazyk – knižná kultúra),
- Ad honorem Jozef Repčák (osobnosť československého knihovníctva, bibliografie a histórie),
- Dejiny knižnej kultúry Slovenska – 19. storočie v zrkadle písomných prameňov,
- Fragmenty historických šľachtických knižníc vo fonde ŠVK Prešov, zv. I.
- Vydavateľ Gustáv Heckenast (sonda do dejín knižnej kultúry 19. storočia),
- Historická bohemiká vo fonde ŠVK Prešov,
- Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska,
- zborník k dejinám knižnej kultúry 2017 – 2020.

Galérie

Slovenská národná galéria - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- rozvoj informačných a komunikačných produktov a služieb,
- vývoj sterilizačných programov a postupov pri ochrane zbierkových predmetov,
- vedeckovýskumný projekt zameraný na výskum pôsobenia plynu zmesi etylenoxidu a CO₂ pri sterilizácii zbierkových predmetov rôznorodého materiálu, s merateľnými faktormi teploty a vlhkosti (2016-2020),
- pokračovanie DSVU – 19. storočie a Románske umenie,
- vybudovanie špecializovaných archívov/unikátnych badateľní zameraných na výskum, interpretáciu a prezentáciu špecifického výtvarného prejavu spojeného s rozvojom konceptuálneho umenia v 60. a 70. rokoch 20. storočia (2016-2020),
- spracovanie vzácneho knižničného fondu Kaštieľa Strážky s cieľom podania žiadosti o vyhlásenie fondu za historický,
- spustenie digitalizácie archívnych fondov zo zbierok Archívu výtvarného umenia a ich postupné sprístupnenie verejnosti v elektronickej forme.

Tradičná ľudová kultúra

Ústredie ľudovej umeleckej výroby - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Majstri ľudovej umeleckej výroby roku,
- Morávková - Kautmanová a ÚĽUV,
- Česanie sa dievčat v súvislosti s nosením party v ľudovom prostredí v minulosti,
- Šopornianska výšivka,
- Vlastnosti indiga v súvislosti s rôznymi spôsobmi odborného ošetrenia a dlhodobého odborného uloženia modrotlačových textílií,
- Problematika farebne nestálych textilných materiálov vyskytujúcich sa na ľudových textíliách,
- Čistenie kovových vlákien a nití vyskytujúcich sa na ľudových textíliách,
- mapovanie oblasti východného Slovenska vo všetkých oblastiach EUV a v oblasti tkania všetky techniky (tkáčske strediská Vyšné Ružbachy, Ždiar, Kuzmice, Slivník, Nižný Žipov,...),
- Výskum výroby prútených košov špeciálnou „ťahanou“ technikou v okolí Bardejova,
- Oblasť Novohrad, Gemer, Malohont – výrobcovia aktívni v združení Gemerských remeselníkov, zistenie skutočného stavu výrob a pôsobenie výrobcov v združení,
- Gubárstvo, súkenníctvo v Klenovci,
- Hrnčiarstvo – Šivetice, Držkovce,
- celoplošný výskum existujúcej ľudovej umeleckej výroby na Slovensku z oblastí, v ktorých sa prvky ľudovej kultúry prejavujú v úžitkových predmetoch vrátane dizajnu.

Oblasť umenia a audiovizuálneho priemyslu

Divadelný ústav - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Pod'te s nami do divadla!,
- Metamorfózy slovenského ženského herectva,
- Súčasný slovenský tanec,
- Prítomnosť divadelnej minulosti,
- Dejiny slovenského divadla 20. storočia,
- Prolegomena dejín divadla,
- Pedagógovia v divadelnom zákulisí,
- Podoby bábkového divadla na Slovensku,
- Dejiny teatrologického myslenia na Slovensku,
- Hesnár divadelnej kritiky na Slovensku,
- Historické avantgardy,
- Bábkové divadlo v Európe, medzinárodný projekt.

Audiovizia

Slovenský filmový ústav - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Nová filmová história slovenskej kinematografie - Projekt informačného systému SK CINEMA - dlhodobý projekt integrovaného automatizovaného audiovizuálneho informačného systému - konkretizácia rozvojových priorít projektu informačného systému SK CINEMA:
  - zvýšenie technickej interoperability systému,
  - zvýšenie sémantickej interoperability systému a obohatenie obsahu,
  - prepojenie informačného systému SK CINEMA s informačnými systémami na inštitucionálnej a medziinštitucionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
  - zvýšenie rozsahu a kvality služieb poskytovaných používateľom a sprístupnenie obsahu prostredníctvom webového rozhrania,
  - rozvoj ľudských zdrojov v SFÚ v oblasti katalogizácie a odborného popisu,
  - doplnenie hardvérového vybavenia, technologického zariadenia a bežného softvéru,
- Konzervovanie a reštaurovanie kinematografických materiálov
  - proces konzervácie, prezervácie a reštaurovania formou klasických filmových fotochemických technológií,
  - proces digitalizácie a reštaurovania kinematografických materiálov,
- dejiny a vývoj slovenskej kinematografie,
- obnova audiovizuálneho dedičstva a jeho digitálne sprístupňovanie verejnosti,
- vydanie encyklopédie Dejiny slovenskej kinematografie,
- systematická obnova filmových materiálov formou klasických filmových fotochemických technológií,
- digitalizácia minimálne 50-tich audiovizuálnych diel ročne,
- vydávanie/spoluvydávanie zborníkov z československých filmologických konferencií, edícií odborných monografií, odborného filmologického časopisu Kino-Ikon, archívne retrospektívne prehliadky zdigitalizovaných filmov doma i v zahraničí, vydávanie slovenských audiovizuálnych diel, ktoré prešli procesom digitalizácie na nosičoch, filmové prehliadky edukatívneho charakteru.

Dizajn

Slovenské centrum dizajnu - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- reedícia publikácie Kapitoly z dejín grafického dizajnu,
- Dizajn na Slovensku 2005-2015,
- Mapovanie dizajnu SK, zbierkotvorná činnosť SCD – Slovenské múzeum dizajnu,
- budovanie odbornotechnickej platformy pre zbieranie dizajnu kultúrnej hodnoty a zbierkových predmetov,
- vydanie minimálne 2 publikácií ročne.

Výskum sociologických a ekonomických aspektov kultúry

Národné osvetové centrum - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- systematický a kontinuálny výskum kultúry a jej jednotlivých parciálnych oblastí,
- sociologický výskum vyplývajúci z aktuálnej spoločenskej požiadavky a z prijatých koncepčných a strategických materiálov rezortu kultúry,
- kontinuálny sociologický výskum percepcie kultúry a kultúrnej spotreby v rámci Slovenskej republiky na reprezentatívnej vzorke obyvateľov vrátane analýzy vývojových trendov v oblasti výdavkov obyvateľov na kultúru, ktorého súčasťou je aj výskum spotreby kultúry vekovou skupinou maloletých 10 a 14 ročných,
- čiastkové výskumné projekty orientované na médiá a ich obsahovú ponuku, využívanie internetu vrátane online a digitálneho prostredia v súvislosti s percepciou a spotrebou kultúry, na kultúrno-osvetovú činnosť, miestnu a regionálnu kultúru,
- výskum na základe aktuálnej požiadavky na špecifické témy týkajúce sa napr. cirkví a náboženských spoločností,

- výskum ekonomických aspektov kultúry,
- zabezpečenie úloh a koordinácia štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry vrátane jeho auditu,
- sekundárna analýza údajov štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry na pozadí východísk k tvorbe satelitného účtu kultúry,
- koordinácia postupu tvorby satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu.

Výskum realizovaný hviezdárňami a astronomickými zariadeniami

Slovenská ústredná hviezdáreň - výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- základné pozorovania Slnka a pozorovanie úplných zatmení Slnka, spracovanie pozorovaní Slnka z družicových údajov,
- skúmanie severojužnej asymetrie slnečnej aktivity, modifikovaný koronálny index definovaný z EUV pozorovaní na družiciach a modifikovaný homogénny rad koronálnych intenzít pomocou obrázkov z družice SDO,
- registrácia slnečných erupcií pomocou SID monitora,
- rádiové pozorovanie Slnka pomocou spektrometra E-Callisto, vizuálne a rádioastronomické pozorovanie meteorov.

6. Ciele a odporúčania do roku 2020

Výskumná činnosť prispieva k poznaniu systému kultúry, poznaniu vzájomných vzťahov, súvislostí a hodnôt v ňom. Jej výsledky napomáhajú určovať smer jej vývoja, sú zdrojom tvorby stratégií a budúcich verejných politík. Poslaním výskumu je „služiť“ kultúre, avšak pridanou hodnotou je, že samotné výsledky výskumnej činnosti sa stávajú jej trvalou súčasťou a obohacujú ju. Svedčia o tom aj prezentované výsledky výskumnej činnosti odborných pracovníkov inštitúcií v rezorte kultúry, a to aj napriek tomu, že podmienky pre jej realizovanie nie sú vo všetkých aspektoch optimálne.

Pozitívom je, že význam a dôležitosť výskumu a zabezpečenia podmienok pre vedeckovýskumnú, resp. výskumnú činnosť reflektujú aktuálne strategické dokumenty MK SR.

Podmienky na výkon výskumnej činnosti v rezorte kultúry je nevyhnutné priebežne hodnotiť a do budúcnosti v závislosti od možností MK SR je potrebné posilniť všetky stránky a faktory limitujúce jej realizáciu.

Návrh odporúčaní

vo vzťahu k vnútornému prostrediu rezortu kultúry

- priebežne plniť úlohy, ktoré vyplývajú zo strategických priorit a opatrení Stratégie rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 až 2020 zameraných na podporu výskumu a výskumnej činnosti v rezorte kultúry s dôrazom na personálne, finančné a materiálo-technické aspekty, a úloh vyplývajúcich z akčných plánov stratégie,
- formulovať rezortnú a spoločenskú objednávku výskumných úloh, najmä tých, ktoré budú zdrojom alebo potvrdím opodstatnenosti čiastkových politík rezortu a opatrení stanovených v jeho strategických dokumentoch,
- stabilizovať a v niektorých oblastiach zvýšiť objem finančných prostriedkov na výskumnú činnosť, priebežne analyzovať pokrytie reálnych nákladov na zabezpečenie výskumných projektov a čiastkových výskumných úloh s dôrazom na ich spoločenskú aktuálnosť a ich dopad na pozitívny vývoj v kultúre ako celku alebo v jej parciálnych oblastiach,
- vytvoriť platformu pre spoluprácu inštitúcií a výskumných pracovníkov v rezorte kultúry bez ohľadu na ich profiláciu, na pozadí riešenia výskumných úloh vynútených spoločenskou objednávkou iniciovať vytváranie partnerstiev medzi rezortnými inštitúciami,
- účinnejšie využívať výsledky výskumnej činnosti pre rozvoj národnej kultúry, kultúrnej identity a riešenie otázok týkajúcich sa globalizácie kultúry, a poskytovať tieto výsledky štátnej a verejnej správe, inštitúciám aj subjektom, ktorých činnosť má dosah na tvorbu politík a stratégií rozvoja kultúry na krajskej, regionálnej a miestnej úrovni,

vo vzťahu k vonkajšiemu prostrediu

- v sekcii pre výskum v oblasti kultúry na webovom sídle MK SR publikovať základné informácie o výskume v rezorte kultúry, súvisiace dokumenty – koncepciu a i., ako aj register a zameranie rezortných inštitúcií realizujúcich výskumnú činnosť a register realizovaných výskumných projektov a úloh v členení na kalendárne roky a zabezpečiť trvalú aktualizáciu údajov,
- zabezpečiť aj iné formy propagácie, popularizácie a sprístupnenia informácií o výskumnej činnosti a jej výsledkoch odbornej a tiež laickej verejnosti, ktorých cieľom bude zdôraznenie jej statusu v inštitúciách MK SR a jej významu pre trvalo udržateľný vývoj v kultúre,
- podporovať možnosti získania finančných prostriedkov na pokrytie nákladov na výskumné projekty a úlohy z mimorozpočtových zdrojov, a to z programov EÚ a domácich dostupných zdrojov,
- podporovať vytváranie partnerstiev pri riešení výskumných úloh a súčasné kumulovanie finančných prostriedkov na pokrytie nákladov na úrovni Slovenska a európskeho priestoru, ale aj zapájanie sa do multidisciplinárnych projektov, ktorých výsledky majú dosah na procesy v oblasti kultúry.